

03457887

VRHOVNI SAVET ODBRANE

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO

STENOGRAFSKE BELEŠKE

sa 23. sednice

VRHOVNOG SAVETA ODBRANE

- održane 21. jula 1994. godine -

САВЕЗНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА
ВРХОВНИ САВЕТ ОДБРАНЕ

SP Број. 3-2
21. 7. 1994. год.
БЕОГРАД

БЕОГРАД

STENOGRAFSKE BELEŠKE

sa 23. sednice

V R H O V N O G S A V E T A O D B R A N E

ODRŽANE 21. JULA 1994. GODINE

Sednica je počela s radom u 13,50 sati.

Prisustvovali su: Zoran Lilić, predsednik Savezne Republike Jugoslavije - predsednik Vrhovnog saveta odbrane; Slobodan Milošević, predsednik Republike Srbije i Momir Bulatović, predsednik Republike Crne Gore - članovi Vrhovnog saveta odbrane; Jovan Zebić, potpredsednik Savezne Vlade; Pavle Bulatović, savezni ministar odbrane; general-pukovnik Momčilo Perišić, načelnik Generalštaba Vojske Jugoslavije sa članovima Kolegijuma načelnika Generalštaba Vojske Jugoslavije; general-major Slavko Krivošija, načelnik Vojnog kabineta Predsednika Savezne Republike Jugoslavije.

Predsedavao je Zoran Lilić, predsednik Savezne Republike Jugoslavije i predsednik Vrhovnog saveta odbrane.

(Stenografisao Jordan Živanović, viši debatni stenograf - redaktor u Kabinetu Predsednika Savezne Republike Jugoslavije).

ZORAN LILIĆ:

Predlažem da počnemo s radom.

Otvaram 23. sednicu Vrhovnog saveta odbrane.

Za današnju sednicu Saveta predlažem jednu tačku dnevnog reda:

RAZMATRANJE AKTUELNE VOJNO-POLITIČKE SITUACIJE
I PREDLOG MERA ZA PODIZANJE BORBENE GOTOVOSTI
VOJSKE JUGOSLAVIJE

U okviru toga možemo da razgovaramo i o ovom pismu koje smo dobili - o tome će informisati general Perišić.

Cela sednica je predviđena tako da referiše načelnik Generalštaba, general-pukovnik Momčilo Perišić.

Dajem reč generalu Perišiću.

MOMČILO PERIŠIĆ:

Gospodine predsedniče,

Gospodo predsednici,

Zadovoljstvo mi je što ste ponovo u našoj sredini. Pozdravljam vas u ime pripadnika Vojske Jugoslavije.

U dosadašnjem periodu Generalštab Vojske Jugoslavije, u skladu sa vašim odlukama, pratio je i procenjivao situaciju u zemlji i u okruženju i predlagao i preduzimao odgovarajuće mere radi sprečavanja iznenadjenja.

Do sada smo optimalno angažovali snage i sredstva i izvršili sve postavljene zadatke.

Danas bi trebalo da procenimo situaciju u zemlji i u okruženju, jer je usvajanje mapa prelomni momenat rešavanja opštejugoslovenske krize.

Da bismo sprečili iznenadjenje, optimalno angažovali snage i sredstva, uz minimalne finansijske troškove, potrebno je da odlukom Vrhovnog saveta, po ključnim pitanjima koja će dalje biti iznošena, zauzmemo stavove, kao i da vidimo u kojoj meri dalje možemo pružati pomoć Vojsci Republike Srpske i Vojsci Republike Srpske Krajine.

Imaćemo sledeća izlaganja: prvo, procena situacije na prostoru Republike Srpske; drugo, stanje Vojske Jugosla-

voje; i treće, mere koje treba vi da odobrite, a koje bi Vojska Jugoslavije morala preduzeti radi sprečavanja iznenadjenja, i to u varijantama: ako bi se ovo što je Republika Srpska saopštila Kontakt grupi prihvatilo kao pristanak na mirovni proces, ili ako bi se prihvatilo kao odbijanje daljeg mirovnog procesa; što bi svakako impliciralo različit postupak međunarodne zajednice prema Republici Srpskoj, a time se na neki način odrazilo na ugrožavanje bezbednosti Savezne Republike Jugoslavije.

Tu imate Plan. Ako dozvolite, mogu i ja to da iznešem, ali pošto su moji pomoćnici tu, bilo bi dobro da oni to urade.

Branko Krga je načelnik II uprave i on će izneti prvo pitanje.

Krga, izvoli!

BRANKO KRGA:

Gospodine predsedniče,

Gospodo,

Izneo bih procenu mogućeg razvoja krize u bivšoj Bosni i Hercegovini i njenog uticaja na bezbednost Savezne Republike Jugoslavije.

Kriza u bivšoj Bosni i Hercegovini ušla je u kritičnu fazu: ili će preovladati racionalna politika i napori biti usmereni ka postizanju mira, ili će nadvladati emocije i nerealne procene, što bi dovelo do eskalacije rata sa nepredvidivim ishodom i mnogim negativnim reperkusijama po međunarodni položaj i bezbednost Jugoslavije.

Bitno novi elemenat u pokušaju razrešenja ove krize jeste činjenica da su velike sile, kroz rad neformalne Kontakt grupe, a posebno preko stavova Samita Grupe 7+1 u Napulju, jasno stavile do znanja da su odlučne u opredeljenju da se ovoga puta istraje u uspostavljanju mira. Prvi put iza jedne mirovne inicijative stoje autoriteti šefova najmoćnijih država sveta, što joj daje posebnu ozbiljnost i novi kvalitet.

I pored ispoljavanja jedinstva, činjenica je da se mirovni proces odvija u uslovima značajnih razlika u intere-

sima pojedinih država na našem prostoru. Evidentno je nastojanje Nemačke da ostvari prodor prema jugoistoku, a islama u Zapadnu Evropu. Rusija, isto tako, nastoji da bude prisutna na Balkanu, mada nije jasno definisala svoje ciljeve prema pojedinim državama.

Sve ove antagonizme na našim prostorima žele da arbitriraju Sjedinjene Američke Države svojim naglašenim prisustvom i uticajem. Cenimo da bi u narednom periodu moglo da dodje više do izražaja sukob strategijskih interesa, pre svega, Sjedinjenih Američkih Država i Nemačke. Različiti interesi velikih sila vide se i po njihovom prvom reagovanju na kovertiranje odgovora srpske strane.

Angažovanje velikih sila, posebno Sjedinjenih Američkih Država, u rešavanju bosanskoć konfliktu ne proizlazi iz njihovog primarnog interesa za ovaj prostor, već su u pitanju krupni civilizacijski procesi i pokušaji utemeljenja mehanizama stvaranja novog svetskog poretka.

Zbog toga - utisak je - velikima se žuri da u ovom trenutku krizu na prostoru Bosne i Hercegovine smire i stavu pod kontrolu.

Pri proceni mogućeg odgovora sukobljenih strana, najčešće se polazi od dve varijante:

- prva, da obe strane prihvate Plan Kontakt grupe, i druga, da ga Srbi odbiju.

Postoji podvarijanta da obe strane prihvate Plan, a da ga u praksi, manjeviše, izbegavaju.

Glavno obeležje prve varijante, tj. da obe strane prihvate i poštuju Plan, jeste uspostava mira. Cenimo da bi se ovaj proces odvijao u tri etape. Međutim, treba imati u vidu da bi se realizacijom konačnih ciljeva u prethodnoj etapi moglo i odustati od prelaska na naredne etape.

Prva etapa, u trajanju od 20 do 30 dana, sadržala bi: pojačane pritiske na Republiku Srpsku i Saveznu Republiku Jugoslaviju da prihvate predlog Mirovnog plana; široku informativno-propagandnu aktivnost radi pridobijanja podrške javnog mnjenja za nametanje Plana i angažovanje snaga NATO-a u ...

bivšoj Bosni i Hercegovini. Već su izvršene ili su u toku organizacione i materijalne pripreme za dovodjenje snaga NATO-a. U toku je analiza odgovora sukobljenih strana i usaglašavanje stavova.

Preduzimaju se mere da se usvoje odgovarajuće rezolucije Saveta bezbednosti radi dobijanja legaliteta za preduzimanje akcija.

Produžavaju se provokativna dejstva i incidenti na taktičkom nivou od strane muslimanskih i hrvatskih snaga na linijama dodira, pre svega prema koridoru.

Osnovni nepovoljni odraz na položaj i bezbednost Jugoslavije u ovoj etapi ogleda se u tome što međunarodni faktori striktno prate reagovanje jugoslovenskog političkog i vojnog rukovodstva i vrše odgovarajući pritisak, s ciljem prihvatanja predloženog Plana.

Druga etapa, u trajanju do dva meseca, obuhvatala bi:

Obezbedjenje objekata infrastrukture za prihvatanje snaga NATO; to su, u prvom redu, aerodromi "Butmir", Tuzla i Zagreb, zatim, luke: Rijeka, Split i Ploče, i komunikacijski pravci Split - Sarajevo, Ploče - Mostar - Sarajevo, Sarajevo - Goražde - Višegrad.

Vršilo bi se pregrupisanje snaga UNPROFOR prema mapi o teritorijalnom razgraničenju.

Otpočelo bi sukcesivno dovodjenje svežih snaga NATO, uz prethodni dolazak vazdušno-prenosnih jedinica na aerodrome "Butmir" i Tuzla i snaga mornaričko-desantne pešadije Amerike u luke Split i Ploče, radi obezbedjivanja neprekidnosti logističke podrške.

Izvršilo bi se razdvajanje zaraćenih strana.

Došlo bi do ojačanja snaga NATO na južноеvropskom vojištu.

Proširile bi se zone bezbednosti, čijim bi se posjedanjem, posebno onih u istočnoj Bosni, Republika Srpska, praktično, izolovala od Jugoslavije, a snage NATO bi se našle uz neposrednu blizinu potencijalnih žarišta, pre svega Raške oblasti, pa i Kosmeta.

Ubrzalo bi se rešavanje statusa snaga UNPROFOR-a u Republici Srpskoj Krajini.

Odvijala bi se sporadična dejstva na liniji dodira.

Bilo bi sigurno pojava odbijanja poslušnosti nekih komandanata ili lokalnih lidera, posebno na prostorima predviđenim za ustupanje Muslimanima.

Otpočelo bi korišćenje teritorije nama susednih zemalja za potrebe snaga NATO. Mađarska je već ustupila vazdušni prostor za "avakse"; Rumunija je dala saglasnost za korišćenje njenih aerodroma u slučaju potrebe za prinudnim sletanjem; Bugarska je dozvolila instaliranje prislušnih centara orijentisanih prema Jugoslaviji; u Makedoniji se već nalaze američke snage, a Albanija je ponudila aerodrome i luke na raspolaganje NATO-u, odnosno SAD-u.

Izvršila bi se demilitarizacija određenih reona na liniji razgraničenja.

Organizovalo bi se uspostavljanje civilne vlasti u gradovima pod kontrolom Ujedinjenih nacija i Evropske unije: Sarajevo, Mostar, Brčko.

U ovoj etapi realizacija navedenih mera neminovno bi uticala na povećanje priliva izbeglica na prostor Jugoslavije, što bi dovelo do pogoršanja političko-bezbednosne situacije, pa i mogućih sukoba.

Treća etapa obuhvatala bi:

Insistiranje na poštovanju razgraničenja.

Sprovođenje prihvaćenih ustavnih principa.

Povratak izbeglica i razmenu stanovništva i dobara.

Uspostavljanje kontrole na granici prema Jugoslaviji i Republici Srpskoj Krajini.

Postepeno skidanje sankcija i vraćanje Savezne Republike Jugoslavije u međunarodnu zajednicu.

U toku realizacije nekih od navedenih mera, po ovoj varijanti posebno razgraničenja, moglo bi da dodje do sukoba širih razmera, koje bi značile napuštanje mirovnog procesa i ponovni prelazak na ratnu opciju.

Treba imati u vidu i to da je predloženo razgraničenje veoma komplikovano i da teško može funkcionisati, čak i kada bi ga obe strane prihvatile.

Konačni ishod razvoja događaja po ovoj varijanti mogao bi da bude stavljanje Bosne i Hercegovine pod kontrolu Organizacije UN, odnosno NATO-a, sa prelaznom vladom i drugim oblicima ograničenog suvereniteta.

U izuzetno povoljnim okolnostima, možda bi se tolerisali neki oblici povezivanja Republike Srpske i Savezne Republike Jugoslavije.

Sa stanovišta interesa naše bezbednosti, najnepovoljnija reperkusija bila bi dovodjenje u neposrednu blizinu naše teritorije relativno jakih snaga NATO-a, sa izuzetno velikim borbenim potencijalom koji bi mogao biti snažan oslonac za dalji prodor Zapada prema Istoku.

Pozitivno bi bilo to što bi došlo do prekida rata, skidanja sankcija i aktiviranja Jugoslavije na međunarodnoj sceni.

Druga varijanta - da Srbi odbiju Plan, odnosno da se protumači da su ga odbili, ili da jedna od strana svesno vrši njegovu opstrukciju - karakterisala bi se nametanjem mira.

Cenimo da bi se scenario događaja po ovoj varijanti odvijao, takodje, u tri etape:

Prva etapa u trajanju od 30 do 40 dana bi sadržala:

Brojne optužbe na račun Republike Srpske i Savezne Republike Jugoslavije zbog navodnog miniranja mirovnog procesa.

Pristupilo bi se usaglašavanju stavova i donošenja rezolucija u Savetu bezbednosti o povlačenju snaga UNPROFOR-a i davanju mandata snagama NATO za nametanja mira.

Došlo bi do jačanja sankcija, ekonomske blokade i političko-diplomatske izolacije Savezne Republike Jugoslavije, s jedne, i skidanja embarga na isporuka oružja Muslimanima, s druge strane.

Podsticao bi se razdor medju Srbima i ultimativno postavio zahtev da Savezna Republika Jugoslavija prekine sa

svakim vidovima pomoći Republici Srpskoj i Republici Srpskoj Krajini.

Došlo bi do proširenja zona bezbednosti i zona zabrane letova, čak i na teritoriji Jugoslavije.

Sigurno bi došlo do intenziviranja borbenih dejstava i proširenja rata.

Ubrzano bi se izvršila dorada planova za upotrebu snaga.

Usledilo bi svestrano intenziviranje izvidjačko-obaveštajne i subverzivne delatnosti.

U ovoj etapi znatno bi se pogoršao vojno-politički položaj SR Jugoslavije, sa elementima direktnih pretnji ugrožavanja naše bezbednosti.

U drugoj etapi, u trajanju od dva do tri meseca, realizovale bi se sledeće mere:

Zamene snaga UNPROFOR-a i istovremeno dovodjenje snaga NATO-a za nametanje mira, uz snažnu vazduhoplovnu podršku.

Usledilo bi otpočinjanje hrvatsko-muslimanske ofanzive s ciljem presecanja koridora u Posavini.

Došlo bi do rasećanja teritorija Republike Srpske i Republike Srpske Krajine od strane hrvatskih snaga i snaga V korpusa u Cazinskoj krajini.

Sprovelo bi se zavodjenje potpune kontrole granice prema Jugoslaviji i Republici Srpskoj Krajini.

Došlo bi do pojačanog priliva izbeglica na teritoriju Jugoslavije.

Aktivirale bi se secesionističke snage.

Svesno bi se podsticao razdor u Saveznoj Republici Jugoslaviji na ideološkoj, nacionalnoj, verskoj, regionalnoj i drugoj osnovi.

Učestale bi povrede vazdušnog prostora i izazivanje incidenata na granici sa Jugoslavijom.

Kao što se vidi, u ovoj etapi ispoljili bi se elementi neposrednog ugrožavanja integriteta i bezbednosti Jugoslavije.

Treća etapa bi obuhvatala razbijanje Vojske Repub-

like Srpske. Zaposjedanje teritorije i likvidacija Republike Srpske kao državne tvorevine.

Uspostavljanje unitarne Bosne i Hercegovine.

Uspostavljanje potpune kontrole granica prema Saveznoj Republici Jugoslaviji.

Pripajanje Republike Srpske Krajine Hrvatskoj i likvidaciju postignutog stepena njenog državnog konstituisanja.

U zavisnosti od reagovanja Savezne Republike Jugoslavije, moguće su i druge mere, kao što su:

Nanošenje selektivnih udara po vitalnim vojnim i civilnim objektima na našoj teritoriji, za što već postoje razradjeni planovi.

Otvoreni podsticaj unutrašnjih sukoba po raznim osnovama, pre svega na Kosmetu, s ciljem otvaranja tzv. južnog fronta itd.

Osnovna opasnost razvoja situacije u ovoj etapi, i po drugoj varijanti u celine, ogleda se u tome što bi došlo do razbijanja jedinstva srpskog nacionalnog bića; dovodjenje jakih neprijateljski raspoloženih snaga NATO na naše granice, sa mogućnošću da preduzimaju niz subverzivnih akcija usmerenih na rušenje legalne vlasti, ugrožavanje bezbednosti i teritorijalnog integriteta Savezne Republike Jugoslavije, eventualnim razdvajanjem Srbije i Crne Gore i podsticanjem separatizama, pre svega na Kosmetu.

U odredjenim uslovima moglo bi doći i do namernog uvlačenja naše zemlje u rat radi njenog kažnjavanja, primoravanja da se pomiri sa situacijom i prihvati razradjena pravila igre novog svetskog poretka, bez obzira na njene stvarne državne i nacionalne interese.

Na osnovu mogućih scenarija, proizlazi zaključak:

Obe varijante sadrže niz elemenata koji bi mogli da imaju nepovoljan odraz na vojno-politički položaj naše zemlje, pre svega zbog toga što bi na našim granicama moglo da dodje do izrazitog porasta snaga NATO, čime bi se Savezna Republika Jugoslavija dovela, praktično, u gotovo potpuno okruženje, s tim što bi druga varijanta - tj. da se nastavi rat i

pristupi nametanju mira - za nas bila znatno nepovoljnija.

Najavljena mogućnost dovodjenja ovako jakih snaga, sa neizvesnim vremenom njihovog zadržavanja ukazuje na verovatnoću da se u planovima Zapada nalaze i širi interesi od regulisanja krize u bivšoj Bosni i Hercegovini, a pre svega zadržavanje respektivnih snaga SAD na južноеvropskom vojištu i dalje pretenzije prema Istoku.

Gospodine predsedniče, toliko!

MOMČILO PERIŠIĆ:

O stanju Vojske i o merama govoriće general Kovačević.

BLAGOJE KOVAČEVIĆ:

Gospodine predsedniče,

Gospodo,

U Vojsci Jugoslavije neprekidno se prati i procenjuje situacija u okruženju i zemlji i preduzimaju odgovarajuće mere borbene gotovosti kojima se sprečava iznenadjenje i stvarajku uslovi za brzo podizanje borbene gotovosti na zahtevani nivo.

Komande i jedinice izvode redovne planske aktivnosti, a težišno su angažovane na održavanju naredjenih mera borbene gotovosti, realizaciji transformacije Vojske Jugoslavije i intenzivnoj obuci starešina, komandi, vojnika i jedinica.

Borbenu gotovost Vojske Jugoslavije u sadašnju uslovima posebno opterećuje nedovoljna popuna ratnim materijalnim rezervama, nizak nivo popune komandi jedinica mirnodopskog sastava ljudstvom i težak socijalni položaj velikog broja starešina i civilnih lica u Vojsci Jugoslavije, a sve kao posledica malih finansijskih sredstava.

U najkraćem, podsećamo na osnovne karakteristike navedenih problema:

Saveznim budžetom za 1994. godinu utvrđen je vojni budžet od 1.264.000.000 dinara, ili 57% od predloženog minimalnog iznosa. Generalštab Vojske Jugoslavije je sa dođe-

ljenim sredstvima izradio plan preživljavanja, kojim je u osnovi pokrio redovan život i rad Vojske; dakle, bez povećanja mera borbene gotovosti i popune ratnih materijalnih rezervi.

Zbog povećanja plata i penzija, cena artikala ishrane i komunalnih usluga, izvršili smo pre raspodelu sredstava na račun, pre svega, opremanja naoružanja vojne opreme, ratnih materijalnih rezervi i tehničkog obezbeđenja, čime se njihovo stanje još više pogoršalo.

Ustupanjem većih količina ubojnih sredstava, 3.640 tona, Srpskoj vojsci Krajine i Vojsci Republike Srpske, dalje su smanjene rezerve ovih sredstava i povećan je broj kritičnih vrsta ubojnih sredstava, čija je popuna ispod 50% potreba

U nekim vrstama municije, pešadijska municija za podršku, imamo je 37%; artiljerijska municija za podršku 46%; protivavionska municija cevna 49%.

U ovom trenutku imamo 29 vrsta značajnije municije čije su rezerve veoma kritične. Posebno ističemo, sa stanovišta vođenja rata kritičnu popunu sa minama 120 mm za minobacač - 16%; raketa "zolja" 25%; metak 100 mm za top T-12 17%; raketa protivoklopna "maljutka" 10%; metak 122 za haubice M-38 26%; metak 122 za haubicu D-30 25%; metak 152 za "neru" 0%; raketa 128 mm "plamen" 18%; metak 125 mm za tenk M-84 13%. Naglašavam da je u zemlji moguća proizvodnja mina 120 mm i raketa "zolja", dok se ostalo za sada u zemlji ne može proizvoditi.

Pogonska goriva: motorni benzin 44%; dizel gorivo 21%; mlazno gorivo 8%.

U intendantskim sredstvima, hrana 57% i odeća 27%.

Mirnodopska popuna Vojske Jugoslavije iznosi 71,5%, a po kategorijama lica najslabija je popuna sa vojnicima - 64,8%, od čega vojnika po ugovoru 45% i vojnici na odsluženju vojnog roka 61,5%, od kojih su 17,6 mladi vojnici.

Vanredna popuna vojnicima izvršava se uz velike teškoće, zbog slabog odziva koji iznosi 20 do 40% i neodgovarajuće VES-ovne strukture. Preko 40% starešina i civilnih lica na službi u Vojsci Jugoslavije, a posebno onih premeštenih iz

secesionističkih republika, živi na egzistencijalnom minimumu, a to ima bitnog odraza na njihovo angažovanje u jedinicama i rezultate njihovog rada.

Uprkos izraženim teškoćama, povećanim angažovanjem i naporima u dužem vremenskom periodu, izgrađena je i održavana borbena gotovost koja obezbeđuje stabilnost na kriznim područjima, mir na našim granicama i stvaranje uslova za podizanje borbene gotovosti, u skladu sa razvojem situacije u neposrednom okruženju.

Po direktivi o posebnim merama stalne borbene gotovosti, u dužem vremenskom periodu imamo zdejstvovane sledeće snage:

U prednjim odredima iz sastava Novosadskog korpusa 2.089 ljudi, 41 tenk, 62 oklopna transportera, 56 artiljerijskih i 30 protivavionskog orudja - ekvivalenta šest bataljona diviziona.

Na pojačanom i dubinskom obezbeđenju državne granice prema Albaniji i Makedoniji 5.224 čoveka ekvivalent 22 bataljona i 12 četa.

Treće, na terenu radi gadjanja i obuke 709 ljudi, 14 tenkova, 15 oklopnih transportera, 31 jedno artiljerijsko oružje, ekvivalenta 2 bataljona.

Četvrto, na prostoru Kosova, van garnizona mirnodopske lokacije, jedinice u prostoru, 1.580 ljudi, sa 40 tenkova, 36 transportera, 121 artiljerijsko, 36 protivavionsko oruđje - ekvivalent 6 bataljona diviziona.

Peto, u jedinicama Ratnog vazduhoplovstva i protivvazdušne odbrane, 3 diviziona za protivvazdušnu odbranu teritorije i 5 srednjih samohodnih raketnih baterija sa 32 protivavionska oruđja, 4 aviona, što ukupno predstavlja oko 330 ljudi.

Šesto, u gotovosti do tri časa angažovane su snage ekvivalenta 33 bataljona diviziona sa 12.017 ljudi, 76 tenkova, 74 oklopna transportera, 75 artiljerijskih, 82 protivavionska oruđja i 20 aviona.

Dakle, ukupno u Vojsci Jugoslavije trenutno je u

gotovosti do tri časa snage ekvivalenta 81 bataljon divizion, sa 22.469 ljudi, 177 tenkova, 187 oklopnih transportera, 286 artiljerijskih i 192 protivavionska orudja i 24 aviona.

Naredjenjem načelnika Generalštaba Vojske Jugoslavije, od 19. 7. u skladu sa procenjenim razvojem situacije, preduzete su dodatne mere borbene gotovosti:

Neprekidno praćenje i procenjivanje stanja u Vojsci Jugoslavije, zemlji i okruženju i preduzimanje odgovarajućih mera borbene gotovosti;

redovno informisanje celokupnog sastava Vojske Jugoslavije;

pojačano obezbedjenje državne granice prema bivšoj Bosni i Hercegovini i Hrvatskoj;

intenzivan rad obaveštajnih centara u zemlji i inostranstvu;

intenzivna obuka vojnika julske partije sa težištem na vatrenoj i taktičkoj obučenosti;

prioritetno dovodjenje osnovnih borbenih sredstava, naoružanja, borbenih vozila, brodova i sredstava veze u ispravno stanje.

Pripremne radnje: proveravaju se planovi u komandama i jedinicama sa težištem na ažurnosti mobilizacijskih planova, planova pojačanog obezbedjenja objekata, planova za jedinice u gotovosti do tri časa, planova odmora i odsustva i mogućnost brzog pozivanja u jedinice i planova funkcionisanja svih vrsta veza;

za angažovanje snaga za dubinsko obezbedjenje prema bivšoj Bosni i Hercegovini i Hrvatskoj, uz ostvarivanje saradnje sa republičkim ministarstvom unutrašnjih poslova;

za proveru pozivarskog sistema i organa za izvršenje mobilizacije;

za pozivanje vojnih obveznika u jedinice A klasifikacije do nivoa popune od 80% po mirnodopskoj formaciji u Novosadskom, Užičkom, Podgoričkom korpusu, Drinskoj diviziji, Korpusu protivvazdušne odbrane i Vazduhoplovnom korpusu;

za povećanje dežurnih snaga u sistemu protivvazdušne odbrane za 100%;

za preduzimanje mera protivvazdušne zaštite i za prelazak jedinica za elektronsko izvidjanje na stalni rad po sistemu 8 plus 8 časova.

Predlog angažovanja Vojske Jugoslavije u skladu sa procenama:

Prva varijanta, u slučaju da obe strane prihvate Plan.

Mere iz nadležnosti Vrhovnog saveta odbrane:

Da odobri načelniku Generalštaba Vojske Jugoslavije vanrednu popunu kritičnih vojno-evidencionih specijalnosti u jedinicama "A" klasifikacije u Novosadskom, u Užičkom, u Podgoričkom i Prištinskom korpusu; Drinskoj diviziji, Korpusu protivvazdušne odbrane i Vazduhoplovnom korpusu; i da se vojnoj obveznici zadrže na vojnoj vežbi po potrebi, a najduže dva meseca. Po ovom osnovu angažovalo bi se oko 4 hiljade lica iz rezervnog sastava;

da donese odluku o obimu, vrsti i načinu pomoći Vojsci Republike Srpske i Srpskoj vojsci Krajine, koja može biti kroz upućivanje dobrovoljaca, starešina i slanjem materijalne pomoći;

da odobri uspostavljanje pojačanog režima bezbednosti na teritoriji;

da naloži Saveznoj vladi da donese odluku o sprečavanju ulaska u SRJ naoružanih lica iz Republike Srpske i da organizovano vrši prihvrat izbeglih lica u prihvratne centre na teritoriji SRJ;

da iznadje sredstva, oko 3 miliona dolara, za uvoz 720 protivavionskih raketa "igla" sa 120 lansirnih mehanizama;

da obezbedi mesečnu isporuku 2.500 tona mlaznog goriva za avione;

da naloži republičkim vladama pojačano angažovanje ministarstava unutrašnjih poslova na obezbedjenju državne granice i za prinudno privodjenje pozvanih obveznika u ratne jednice.

Mere iz nadležnosti Generalštaba Vojske Jugoslavije.

Pored zadejstvovanih mera, a u skladu sa vašim odlukama i razvojem situacije, Generalštab Vojske Jugoslavije će preduzeti sledeće:

neprekidno praćenje i procenjivanje stanja u Vojsci Jugoslavije u zemlji i okruženju i preduzimanje odgovarajućih mera borbene gotovosti;

pojačano obezbedjenje državne granice prema bivšoj Bosni i Hercegovini i Hrvatskoj, Albaniji i Makedoniji;

pojačano obezbedjenje izdvojenih objekata u kojima se čuvaju minsko-eksplozivna sredstva, municija i gorivo;

vanredna popuna vojnika kritične specijalnosti u jedinicama A klasifikacije u Novosadskom, Užičkom, Podgoričkom i Prištinskom korpusu, Drinskoj diviziji, Korpusu protivvazdušne odbrane i Vazduhoplovnom korpusu;

obezbedjenje kanala i uvoz odobrene količine protivavionskih raketa "igla" sa lansirnim mehanizmima.

Za realizaciju predloženih mera po prvoj varijanti, u zavisnosti od razvoja situacije, potrebno je obezbediti dodatna finansijska sredstva u minimalnom iznosu od 35 miliona i 300 hiljada dinara i optimalnom od 529 miliona 081 hiljada dinara.

Druga varijanta, u slučaju da se zaključi da Republika Srpska nije prihvatila plan.

Mere iz nadležnosti Vrhovnog saveta odbrane:

da donese odluku o obimu, vrsti i načinu pomoći Vojsci Republike Srpske i Srpskoj Vojski Krajine, a koja bi se mogla ogledati kroz upućivanje starešina, upućivanje dobrovoljaca, slanje materijalne pomoći i angažovanjem jedinica Vojske Jugoslavije;

da se Predsednik Savezne Republike Jugoslavije na pogodan način obrati javnosti i ukaže na stavove Savezne Republike Jugoslavije i napore koje ona čini za mirno rešavanje jugoslovenske krize;

da odobri načelniku Generalštaba Vojske Jugoslavije da, shodno članu 19. Zakona, naredi vanrednu popunu jedinica

A klasifikacije do mirnodopske popune od 100% u Novosadskom, Užičkom, Podgoričkom i Prištinskom korpusu, Drinskoj diviziji i Korpusu protivvazdušne odbrane i Vazduhoplovnom korpusu; za izvršenje ovog zadatka angažovalo bi se 12 hiljada lica iz rezervnog sastava;

staviti van snage Odluku Vrhovnog saveta odbrane o ograničenjima za pozivanje na vojne vežbe zemljoradnika, studenata i učesnika rata 1991/92. godina;

prema stepenu narastanja opasnosti i ugrožavanja bezbednosti Savezne Republike Jugoslavije podizale bi se i ostale mere borbene gotovosti Vojske Jugoslavije i predložilo pravovremeno proglašavanje neposredne ratne opasnosti ili ratnog stanja i preduzimale radnje koje iz toga proizlaze;

da naloži Saveznoj vladi da donese odluku i stvori neophodne uslove za intenziviranje proizvodnje u preduzećima namenske industrije i u drugim preduzećima koja proizvode sredstva i opremu za potrebe Vojske Jugoslavije;

da donese odluku o korišćenju odredjenih proizvoda iz saveznih robnih rezervi bez nadoknade;

da obezbedi mesečnu isporuku mlaznog goriva od 3.000 tona i odobri uvoz 1.440 protivavionskih raketa "igla" sa 240 lansirnih kompleta;

da objedini sve informativno-propagandne potencijale i sačini program delovanja prema inostranoj i domaćoj javnosti.

Mere iz nadležnosti Generalštaba Vojske Jugoslavije: izvršiti vanrednu popunu jedinica A klasifikacije Novosadskog, Užičkog, Podgoričkog i Prištinskog korpusa, Drinske divizije, Korpusa protivvazdušne odbrane i Vazduhoplovnog korpusa po mirnodopskoj formaciji od 100%;

zadejstvovati dežurne timove u komandama;

preći na pojačano obezbeđenje ljudstva i objekata u kojima se čuvaju minsko-eksplozivna sredstva, municija i gorivo;

ubrzati već započete i naredjenje promene komandi jedinica po planu transformacije, a obustaviti promene koje

mogu narušiti borbenu gotovost Vojske Jugoslavije;

preći na dubinsko obezbeđenje državne granice prema bivšoj Bosni i Hercegovini i Hrvatskoj, Albaniji i Makedoniji, uz maksimalnu saradnju sa republičkim ministarstvima unutrašnjih poslova;

informisati domaću i inostranu javnost i angažovanju Vojske Jugoslavije na zaštiti integriteta Savezne Republike Jugoslavije;

preduzeti mere za povećanje dežurnih snaga u sistemu protivvazdušne odbrane, a prema konkretnim procenama deo prevesti u potpunu borbenu gotovost;

izvršiti pripremu za raseljavanje ratnih materijalnih rezervi i skladišta, a planirane radnje realizovati prema intenzitetu ugroženosti objekata;

izvršiti pripreme za veće angažovanje bolničkih i radioničkih kapaciteta za potrebe Vojske Republike Srpske i Srpske Vojske Krajine;

realizovati odluku Vrhovnog saveta odbrane o pomoći Republici Srpskoj i Republici Srpskoj Krajini prema njihovim zahtevima i našim mogućnostima.

U slučaju odluke o angažovanju snaga Vojske Jugoslavije na prostoru Republike Srpske i Republike Srpske Krajine, preći na upotrebu Vojske Jugoslavije po aneksu plana upotrebe, koga imamo razradjenog. A u slučaju ugrožavanja bezbednosti Savezne Republike Jugoslavije izvršiti mobilizaciju, operativni razvoj i angažovanje po planu upotrebe koga, takodje, imamo razradjenog i koga ste vi odobrili.

Za realizaciju predloženih mera po drugoj varijanti, u zavisnosti od razvoja situacije, potrebno je obezbediti dodatna finansijska sredstva u minimalnom iznosu od 248 miliona i optimalnom 1.759.422.000 dinara.

Predložene i planirane mere od minimalnih do maksimalnih stupiće na snagu po naredjenju načelnika Generalštaba Vojske Jugoslavije, na bazi odluke Vrhovnog saveta odbrane, a u skladu sa razvojem situacije.

Završio sam! Hvala!

MOMČILO PERIŠIĆ:

Gospodo predsednici, nama je veoma bitno da se odredimo o sledećem: Što se tiče prve varijante, da vi nama date odobrenje da preduzmemo planirane mere, a da te mere ne preduzimamo dok potrebe to, zaista, ne bi zahtevale, sa ciljem:

prvo, da sprečimo iritiranje domaće i međunarodne javnosti;

drugo, da ne trošimo materijalna sredstva; i

treće, da ništa ne ishitrimo, nego optimalno da se ponašamo kao što smo se i do sada ponašali u goraždanskoj situaciji, sarajevskoj i tome slično.

Ovo iznosimo na vreme da ne bi bilo čim Generalštab bio limitiran, pa mora skupljati Vrhovni savet odbrane da odluči nešto kada za to nemamo mnogo vremena.

Drugim rečima, ovo je neka vrsta davanja nama odobrenja da možemo što slobodnije, u skladu sa razvojem situacije, na vreme reagovati, a sve uz konkretno odobrenje.

Za drugu varijantu neophodno nam je da se donese politička odluka da li angažovati jedinice van Savezne Republike Jugoslavije i upućivati materijalna sredstva; odnosno, da li u tom slučaju bilo čime tamo pomagati? Postupak Vojske Jugoslavije je u tom slučaju jedan, a ako se pak donese odluka da se ne angažuju jedinice, da se ne daju materijalna sredstva, onda je postupak drugi.

Ovo drugo što je izneto, to je u smislu stvaranja dovoljnog vremena da možemo odraditi i ne budemo iznenadjeni, a maksimalno se rukovodeći sa ona tri principa: ne iritirati međunarodnu i sopstvenu javnost, ne trošiti sredstva bez potrebe, a pritom u oba slučaja sprečiti iznenadjenje.

Naglašavam da i u prvom i u drugom slučaju neke mere moramo preduzeti nego smo preduzeli sada, sa ciljem da bezbednost naše zemlje ne dovedemo u pitanje, a to će biti shodno razvoju situacije.

Sada vas molim za vaše stavove i odluke. Blagoje, mislim da imaš jednu foliju na koju smo eksplicitno stavili o čemu bi nam trebala vaša politička i vojnička odluka.

Inače, za sve drugo imamo odrešene ruke, to je u nedležnosti načelnika Generalštaba, pa vas s tim ne bih zamarao.

Vi bi trebalo da nam kažete, možda smo mi kao vojnici nerealni, ali mi smo i u jednoj i u drugoj varijanti najtežu situaciju izabrali; ako sada sprečimo iznenadjenja, onda ćemo, ako je manja ugroženost, to lakše uraditi; sa napomenom da nikako ne mislimo sve mere odjednom preduzimati, nego pratiti situaciju i adekvatno razvoju preduzimati mere.

Dok se ne izjasni Kontakt grupa, odnosno ministarstva i vlade zemalja koje su donele ovakvu odluku, na snazi ostaju mere koje smo sada preduzeli - to je bezmalo redovno, sa nekim malim ojačanjem; mi ništa dalje ne preduzimamo. Ali, ako se ona izjasni negativno po nas, onda bismo morali preći na ovo.

Što se tiče kritične municije - 152 "nora" kalibar, to je samo kumulativno zrno, koje se nije ni proizvodilo ni u bivšoj JNA, a ni sada. To je nula posto; to je samo kumulativno koje se retko upotrebljava, jer nikad se top 152 boriti protiv tenka.

Drugo, dobar deo te municije, uz dodatak ovih sredstava, može da se zaokruži i da se sve proizvodi u našim fabrikama; samo, namenska proizvodnja ne može da se osposobi bez nekih malih dodatnih ulaganja. Inače, bilans za to postoji i mogućnosti postoje.

ZORAN LILIĆ:

Mnogih od ovih odluka smo već doneli na ranijim sednicama Vrhovnog saveta odbrane, kao što je pod - uslovno rečeno - tačkom 2 da se donese odluka o obimu, vrsti i načinu pomoći Vojsci Republike Srpske, odnosno Srpskoj Vojsci Krajine. Za to je trebalo da budu uradjeni odrđjeni planovi, da budu ažurirani, da se vidi šta to znači u finansijskom smislu.

Reč ima predsednik Milošević.

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

Mislim da bi trebalo da budemo praktični, da vidimo šta bismo mogli da odlučimo sada.

Mislim da treba odobriti ovaj predlog mera. Mere su sasvim racionalne i, istovremeno, u narednih par dana videti kakve su mogućnosti da se taj predlog mera isfinansira. Shvatio sam iz prateće tabele da bi Vlada morala da proceni i odobri nekih između 30 i 40 miliona dopunskih sredstava za obezbeđenje materijalnih sredstava. Pošto ne možemo nikako ići na pokrivanje toga iz emisije, morali bismo da vidimo kakve su mogućnosti i da li bi bila neophodna nekakva preraspodela republičkih i saveznog budžeta da to omogućimo.

Prema tome, morali bismo ispitati materijalnu mogućnost da se to pokrije u narednih par dana - do kraja ove nedelje.

Ja sam za to da se ovaj spisak mera odobri, uz element koji je general Perišić naglasio, da Generalštab to ne sprovodi dok ne bude potrebno.

Medjutim, nesumnjivo bi da bi nešto u pogledu materijalno-tehničkih sredstava morali da popravimo stanje. Ovo stanje rezervi govori vrlo loše. Nisam dovoljno dobro razumeo generala Kovačevića i onu tabelu: tu je uzeta pešadijska municija za podršku, pa vidim da je nešto to oko 50 i nešto posto. Do sada sam imao u izveštajima informacije da nemamo problema s pešadijskom municijom, čak da je popuna negde 106%.

MOMČILO PERIŠIĆ:

Pešadijska streljačka municija je i dalje toliko - 110%. Ovo je 37% - samo pešadijske mine 60 i 82 mm, i "zolje" i "ose".

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

Ova tabela govori da na teret ovih rezervi nije moguće davati isporuke preko Drine. Ali, to navodi na zaključak da treba videti budžet dopunskih sredstava za tu pomoć. Jer, nesumnjivo je, ukoliko se usloži situacija, da neku vrstu pomoći tamo moramo da obezbedimo.

Tu je Zebić, koji inače drži finansije. On bi trebalo da preuzme obavezu da vidi kakav bi predlog mogao da nam da o nekim preraspodelama u budžetu, da obezbedimo ovaj minimalni iznos koji je postavljen, a da odobrimo generalu Perišiću ovaj pregled koji nam je malopre bio dat. To je kada je reč o praktičnom stavu u pogledu samih mera.

Da, to je 36 miliona, a rekao sam 30 do 40 miliona. To je taj red veličina koji bi bio neka vrsta potrebe, čak i da nema ovog usložavanja situacije.

MOMČILO PERIŠIĆ:

Gospodine predsedniče, ovo je bez da smanjujemo rezerve i dajemo pomoć Vojsci Republike Srpske; dakle, to je bez pomoći.

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

Zato sam i naglasio da bi morali da vidimo neku vrstu posebnog budžeta za to, jer je notorna činjenica da na bazi ove tabele to ne može biti osnova za tu pomoć; to bi potpuno ugrozilo borbenu sposobnost Jugoslavije. Onda se postavlja pitanje šta će nam Vojska, ako ugrozimo njenu borbenu sposobnost do mere gde ona nije u stanju da izvrši nijedan zadatak. Ispod tih nivoa obezbedjenja sredstava, ona ne bi bila u stanju, čak ni u ovom reduciranom obimu, da izvrši odgovarajuće zadatke.

Što se tiče prvog dela procene mogućeg razvoja krize u bivšoj Bosni i Hercegovini i odraza na bezbednost Jugoslavije, moram da kažem da sam vrlo pozitivno prijatno - iako ovde nema ništa prijatnog, stvari su neprijatne, ali uslovno ćete me razumeti - iznenadjen kvalitetom izlaganja pukovnika

Krge. Mislím da je to bilo izuzetno kompetentno i izuzetno ozbiljno, uravnoteženo i tačno izlaganje. To je celovito i u potpunosti tačno izlaganje, sa pretpostavkama. Veoma je dobro što Generalštab raspolaže sposobnostima da jednu takvu procenu napravi. Čak mislim da bi, u jednom reduciranom obimu, ne u svim aspektima, koji baš ne dotiču, to trebalo izložiti na prvoj koordinaciji ovde kada tu budu Mladić i Čeleketić; trebalo bi možda i političko rukovodstvo upoznati - Martića i Karadžića; da se upoznaju sa procenama našeg Generalštaba o tome. Jer, one su potpuno saglasne sa našim političkim procenama i razvojem situacije.

MOMČILO PERIŠIĆ:

Vojnici su upoznati i oni su saglasni sa ovim, a što se tiče političkih struktura, i to ćemo odraditi.

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

Ali, trebalo bi ga u nekoj meri reducirati; to treba da bude skraćeno i prilagođeno za neposrednu potrebu.

ZORAN LILIĆ:

Vi ste govorili samo o prvoj predloženoj varijanti, ili generalno i za prvu i za drugu varijantu?

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

Mislím da sada ima razloga da govorimo o prvoj varijanti, zbog toga što neće stvari da idu "crno-belo". Biće tu natezanja: da li je "ne", da li je "da", da li je zatvorena mogućnost kontinuiteta mirovnog procesa, ili još uvek postoji neki uski koridor za nastavak mirovnog procesa. Neka nesaglasnost tu, očigledno, postoji na relaciji Vašington - Moskva u tumačenju. Rusi su više skloni da protumače to u pozitivnom smislu, kao mogućnost nastavka procesa, a Amerikanci su više skloni da ovo protumače kao odbijanje. To govori da imamo još nekoliko dana da sagledamo tu procenu. Ministarski sastanak je krajem jula ili prvih dana avgusta. Pre tog Ministarskog sastanka, koji će konačno presuditi o kvalitetu odgovora, i

jednog dodatnog vremena narednih sedam do deset dana, dok se zauzme njihov konačan stav, to pruža mogućnost da, ipak, vidimo u kojem pravcu će se sve kretati.

Zato bih se sada ograničio na ovu prvu varijantu, koja u svakom slučaju ide odmah ka drugoj, ako je druga varijanta; to je korak u istom pravcu. Pitanje je da li bi se, i kada bi se sada izjašnjavali o drugoj varijanti, sada moglo više da uradi nego na prvoj za narednih 10-ak dana. Jer, i prva varijanta je korak u drugu varijantu. To predlažem kao jedan praktičan prilaz, jer je to faktičko stanje.

ZORAN LILIĆ:

Hvala!

Reč iam predsednik Bužatović:

MOMIR BULATOVIĆ:

Ja se pridružujem mišljenju predsednika Miloševića da smo, kao članovi Vrhovnog saveta odbrane, bili u prilici da saslušamo izuzetno dobru procjenu po varijantama mogućeg razvoja događaja. Stvarno je bilo zadovoljstvo, u okviru datih ograničenja, suočiti se sa ozbiljnim i osmišljenim procjenjivanjem buduće situacije.

Moram i ovom prilikom da kažem da mi je lično veoma žao što nismo uspjeli da naš politički uticaj upotrebimo da razmatramo u ovom trenutku samo prvu varijantu, a ne da se pribojavamo i druge. Sve ove konsultacije koje su do sada bile i suočavanje sa neminovnom realnošću koja je opisana i ovdje kroz jednu i drugu varijantu išle su u prilog očuvanja našeg jedinstva i usaglašavanja stavova. Nadam se da ta mogućnost nije definitivno ispuštena. Takođe, pridružujem se jeziku realnosti da treba da procijenimo šta nam valja činiti u ovoj prvoj predloženoj varijanti.

Mislim da nam je svima jasno da mi niti smo u situaciji niti smo u prilici da možemo da ratujemo sa čitavim svijetom. Bojim se da je sasvim dobro procijenjeno da će se, eventualni, nepovoljni razvoj događaja prema našoj zemlji i prema čitavom našem nacionalnom korpusu odvijati pod vidom

principa i deklaracija Savjeta bezbednosti. S druge strane, jezik realnosti je sumoran; trebaće sigurno dosta napora Saveznoj vladi da iznađe i ovu minimalnu varijantu od 30 i nešto miliona dinara, što nas odmah upućuje da i red veličina s kojim se barata u drugoj varijanti od 250 do hiljadu i 750 miliona apsolutno nije realan. Mi te pare, jednostavno, nemamo. Možemo sve naše "džepove da izvrnemo", tih para u SR Jugoslaviji nema.

Zbog toga, mislim da je veoma dobro da se planira da su naše materijalne mogućnosti u ovom trenutku više nego ograničene.

U odgovoru na ovo pitanje koje je pred Vrhovni savet odbrne najkonkretnije postavio general Perišić, treba imati u vidu sve ove prethodne elemente.

Takodje bih se pridružio eksplicitnom zahtjevu da se očuva borbena gotovost Vojske Jugoslavije i obezbjedi zaštita teritorije SR Jugoslavije; to je primarni i vrhunski cilj, po mom mišljenju - cilj kome treba sameriti svu moguću pomoć koja će se davati Vojsci Republici Srpske i Vojsci Republike Srpske Krajine. Na žalost, moramo da kažemo da to nije više ni pitanje politike i želja šta bismo htjeli da uradimo, već pitanje realnih naših mogućnosti i, konačno, pitanje Ustava SR Jugoslavije.

Neće predsjednik Lilić zamjeriti, iskoristio bih priliku da kažem da ovaj zahtjev da se izvrši pomoć u kadrovima Vojsci Republike Srpske i Srpskoj vojsci Krajine teško mogu da razumem, s obzirom da sam shvatio da smo čitavo vrijeme, zaista, usaglašeno i jedinstveno vodili računa da maksimalno kadrovski popunimo i ojačamo i Vojsku Jugoslavije, ali i da izađemo u susret zahtjevima Vojske Republike Srpske Krajine. Smatram da ne treb aništa mijenjati u odnosu na našu dosadašnju praksu. Smatram da smo do sada dosta uspješno popunjavali nedostajuće specijalističke strukture i u Vojsci Jugoslavije.

Bojim se da iza jednog ovakvog dopisa može da stoji i stvaranje nekog privida da mi do sada nismo pomagali u kadrovima, u ljudima, u materijalnim sredstvima, te da sada zbog dramatičnosti situacije treba to uraditi.

Zato bih predložio da mi nastavimo sa dosadašnjom praksom, računajući da smo na jedinstvenom zadatku i da nemamo potrebe da mijenjamo naše dosadašnje principe.

Hvala! Toliko!

ZORAN LILIĆ:

Hvala, Momire!

Ko dalje želi reč?

Izvolite, generale!

MOMČILO PERIŠIĆ:

Ako dozvolite, gospodine predsedniče, pošto su se iz Republike Srpske Krajine obratili i meni i vama, upoznao bih vas o tome i da o tome zauzmemo stav. Oni to traže, a mi moramo imati naš i vaš stav.

Prvo, što se tiče Vojske Republike Srpske i Republike Srpske (pokazuje na tabeli), tamo je ukupno ostalo 6.800 starešina, koji su prihvatili sisteme, narod i organizaciju i uspešno vode borbu. Do sada smo, na njihove zahteve, poslali još ukupno 3.795 stalno u prekomandu i 187 ljudi koji se naizmenično menjaju, jer su ovo deficitarni kadrovi - i ovde i tamo, pa su bitni!

Ostavili smo u Vojsci Jugoslavije 1.675 ljudi koji nemaju mogućnosti tamo da obavljaju stručnu funkciju. Tu su piloti za avione koje oni nemaju; prema tome, neracionalno je poslati pilota MIG-29, a oni nemaju MIG-29; kao i medicinsko osoblje i druge stručnjake. Na primer, imamo na VMA urološki centar gde su pretežno ljudi sa onog prostora; ako bi ih poslali tamo, mogli bi biti samo lekari opšte prakse. To ne bi bilo racionalno.

Mogli bismo da premestimo 1.143 čoveka, koji ovde imaju dužnosti i funkcije, ali imaju i državljanstvo. Vi ste videli da je popunjenost Vojske Jugoslavije takva da i sada imamo manjak starešina.

Kod se javlja sledeće nerazumevanje: Oni non-stop traže, a smenjuju ljude po sopstvenoj želji. Mi imamo mogućnost ili da zauzmemo stav da pošaljemo sve, na što pravno nismo

obavezni, jer ti ljudi imaju državljanstvo. Oprostite što pravim komparaciju, ali to je kao kada bismo sada poslali starešinu u Bugarsku, iako emotivno i na druge načine to nije isto; ali, kada bi oni išli da traže pravnu zaštitu mogli bi je dobiti.

Ukupno smo popunjeni sa oficirima 81,2%, i to prema projektovanom, a ne sadašnjem momentalnom stanju, a idemo ka projektovanom. Sa podoficirima smo popunjeni 74,6%, u što su uključeni ovi iz Republike Srpske Krajine koji su kod nas; i civilnim licima smo popunjeno 92,9%. Znaate da smo u međjuvremenu puno ljudi penzionisali koji su bili neproduktivni. Drugi su otišli iz Vojske zbog sopstvene želje ili čak i neprijateljskih pobuda itd.

Prema tome, zamolio bih da se o ovome razmisli i da u najkraćem roku zauzmemo stav koji bi bio tvrdji, a da selektivno, kako ste rekli gospodine predsedniče, pristupamo kao i do sada, da izuzetne ljude koji su motivisani šaljemo tamo, a da ostale zadržavamo.

Znači, da nastavimo princip kao i do sada, uz veću dozu selektivnosti i, uslovno da kažem, ubedjivanja. Ja samo mogu da ih ubedim pa da idu, ili da ih na neki drugi način isteram iz Vojske Jugoslavije.

ZORAN LILIĆ:

Da li još ko želi reč?

Tu je potpredsednik Zebić koga zadužujemo da iznadje ova sredstva.

Ne bih ponavljao ovo što su rekli predsednik Milošević i predsednik Bulatović.

Mislim da možemo da donesemo zaključak da Vrhovni savet odbrane prihvata predlog mera po prvoj predloženoj varijanti; i da u narednim danima Ministarstvo odbrane, Generalštab Vojske Jugoslavije i Vlada Savezne Republike Jugoslavije predlože mehanizme za realizaciju predloženih mera, pre svega preraspodelom sredstava u okviru budžeta SR Jugoslavije, normalno, uključujući tu i moguća sredstva iz budžeta Republike Srbije i Republike Crne Gore; ali, sve to zajedno treba usag-

lasiti. Pri tome, mislim da od prve varijante ka drugoj varijanti lako se može transformiši; normalno, potrebna su i veća sredstva i veće angažovanje ljudi. Dakle, da tu varijantu ostavimo, a da se iskreno nadamo da će jedino prva varijanta i biti u opticaju. Sačekaćemo sve ove događaje koji su pred nama.

Po pitanju slanja oficira koji su rođeni u Republici Srpskoj i Republici Srpskoj Krajini, mislim da imamo donete veoma dobre odluke i da je zato formiran 30. ili 40. kadrovski centar. To je praksa koja je do sada veoma dobro funkcionisala. Ono što nije dobro funkcionisalo, to je što je u nekim sporadičnim situacijama - to je moje mišljenje - rukovodstvo Vojske Republike Srpske i Vojske Srpske Krajine, bez koordinacije sa načelnikom Generalštaba, preduzimalo odluke iz oblasti kadrovske politike koje nisu bile najbolje. Možda bi na tom planu trebalo više raditi, a da mi ostanemo pri praksi koju smo do sada imali, ne kršeći pritome ni Ustav, niti prava koja su nam data.

Što se tiče ovih 1.143 oficira, koje imamo na raspolaganju, svi oni koji dobrovoljno žele da odu, treba ih poslati; ali, samo dobrovoljno. Ja ponavljam reč "dobrovoljno", jer smo imali dosta problema unazad i ne treba da se ponavljaju.

Mislim da je to jedino mogući zaključak. Ne vidim drugi zaključak. Ako ima po tom pitanju drugačijih predloga, izvolite! Ja predlažem da ne odustajemo od prakse koju smo do sada imali i koja je dobro funkcionisala; osim, u situacijama kada su donošene odluke bez saglasnosti načelnika Generalštaba Vojske Jugoslavije.

To bi bila dva zaključka koja bi jedino danas mogli doneti, po mom mišljenju.

Reč ima potpredsednik Savezne vlade, Zebić.

JOVAN ZEBIĆ:

Razumeo sam da je pitanje sredstava na donjem minimumu?

ZORAN LILIĆ:

Ništa neće škoditi ako se obezbedi više, obzirom da su materijalne rezerve ispod svakog minimuma.

JOVAN ZEBIĆ:

Nije realno više u ovom momentu. Ali, da bismo bili uspešniji i brži, da krenemo odatle.

Drugo, treba da smo ovlašćeni da pravimo restituciju sredstava ukupnih budžeta, uključujući i vojni budžet. Ako se dodje do zaključka da nešto i tamo može da se odloži, da se podredi ovome, da se podredi ovome, uključujući drugi deo našeg budžeta i uključujući republičke budžete, budući da nam je zatvoreno bilo kakvo obezbedjenje van realnih izvora.

ZORAN LILIĆ:

Jedino što ne možemo dozvoliti, to je nova emisija. To smo zacrtali kao "Sveto pismo".

MOMIR BULATOVIĆ:

Shvatio sam da u prvoj varijanti postoje dosta značajne obaveze republičkih ministarstava unutrašnjih poslova u dubinskom obezbedjenju teritorije i granice, tako da ćemo i mi u republikama morati učiniti dopunske napore da pronadjemo dopunska sredstva za finansiranje tih potreba.

ZORAN LILIĆ:

To podrazumeva da oni sednu i vide šta je moguće. Ono što je moguće uradi, to je da se pokrene proizvodnja onih sredstava i opreme koja postoji kod nas - ti kapaciteti, inače, stoje neiskorišćeni; verovatno, uz jednu mnogo jasniju analizu, uključujući i zainteresovane strane iz Vojske Republike Srpske i Srpske Krajine, o čemu smo pričali i angažovanjem njihovih sredstava verovatno je moguće doći do minimuma para o kojima smo pričali. Mislim da su materijalne rezerve na donjoj granici i ne obezbeđuju posebnu garanciju onome o čemu je pričao predsednik Bulatović, a to je apsolutna sigurnost i borbena gotovost na teritoriji SR Jugoslavije. To je obaveza svih nas i to treba da bude primarni zadatak.

Prema tome, ja bih se držao ova dva zaključka.

Da li se slažete? (Odobranje).

Završavam sednicu. Zahvaljujem se na učešću. Ostaje nada da će važiti samo prva varijanta!

(Sednica završena u 15,00 sati).